KONINGH
WILLIAM
ZEEGEPRALEND
IN
YERLAND.
VERSIERT

Met Sangh en Balletten, en verſchey-
de Vertooningen.

IN 'sGRAVENHAGE,

Gedruckt by GERRIT RAMMAZEYN, Boek-
drukker in de Houtſtraet, by 't Pleyn, in 't Scherm-
ſtraetje, 1690.

AAN DEN

Wel-Edelen Achtbaren Heer

DE HEER

Mr. PIETER DIERKENS,

BAILLIU van 'sGRAVENHAGE, LIS, HILGOM, VOORHOUT ende NOORTWYKER-HOUT.

EL-EDELEN HEER,

Ik neem de vrymoedigheid, van dit Spel, genaamt Koningh William Zeegenpraa-

 lend

lend in Yerland, *aan UE: wel Edele met behoorlyke eerbiedigheid op te draagen, en zal mijn zelven ten hoogste gelukkigh agten, in dien deze stoffe aen Uw naauwkeurig oordeel, op het honderste Deel, maer zoo veel vernoeginge kunnen geven, (in forme van een Spel begreepen,) als duyzende van menschen met groot genoegen de Eere-digten lesen, door andere op gestelt, tot glory van* Koningh William, *en offer juyst zoo grooten luyster niet in en is, als in sommige Lof-digten, of dat het de hoogdraventheid van Reden zo niet heeft; Ik vley mijn selve hier mede, dat uw beroemde Naam, gestelt op het voorhooft van dit Zeegenpraalend-Spel, weer ruym zal boeten, de schult die anders op mijn zou komen; en dat die selfde Naem het zo za[l] beschermen, dat alle Vyanden een afschri[k] krygen, om yets hier tegen in te brengen dat tot nadeel weesen zou, en hoop da[t]*

h

het met ſulk een hard, als ik het U Ed: op offer, van u wel Edele zal ontfangen werden; waar door gy my zult verpligten te blyven, die ik ben,

Wel-Edele Achtbare Heer,

Uw Edelheids onderdanige
Dienaar

J: van RYNDORP.

Hage den 29. Auguſtus 1690.

VERTOONDERS.

KONINGH WILLIAM.
HERTOGH van SCHOMBERGH.
HERTOGH van ORMOND.
HERTOGH van WIRTENBERGH.
GRAAF van ZOLMS.
GRAAF MENARD van SCHOMBERG.
KAPITEYN vande GUARDE.
HOOFT-SPION.
RETORIKA.
REY *van Dublinſe Maagden.*
Gemeene REY.
De RYN.
De MAAS.
De FAAM.
Stroomnimphen en Onderdanen.

ZWYGENDE.

De gewezene Koningh Jacobus.
Hertogh van Berwik.
Tirconel.
Luitenant Generaal Hamelton.
'T Leger van Koning William.
'T Leger van K: Jacobus.

Het Toneel verbeelt in het Eerſte Bedrijf de Leger-tent van Koningh VVilliam. Het tweede in Dublin. En het darde daar zigh de Ryn en Maas te zamen mengt.

KO-

KONINGH WILLIAM

Zeegepralend in Yerland.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

SCHOMBERG, SPION *en Gevolg.*

SCHOMBERG *tegen 't Gevolg.*

Vertrek, houd goede wagt, dat niemant ons bespiet.
Getrouwe, deze plaats die gy op heden ziet,
Is, daar 'k zijn Majesteyt meen heden te ontfange;
'K derv' hem niet stooren, en wijl ik na hem verlange,
Zo onderregt my, hoe gy hebt des vyants magt
Bevonden?

SPION.

Brave Vorst, ik heb my vande nacht
Heel wel bedient, en my in 't duyster zo gekweeten,
Dat ick den Vyand net heb alles afgemeeten;
Zijn magt, die is (mijn Heer) wel vijftig Esquadrons,
De meeste Francen, en wel dartigh Bataillons;
Maar tot ons voordeel (zo het schijnd) heb ik bevonden,
Dat stil haar Oorlogs-treyn is spoedigh wegh gezonden,
En als de morgen-stond maar pas was opgestaan,
Zijn zy al t' zamen uit haar Leger-stêe gegaan;

Dog 'k week, of ymand van haar volk my mogt ontdekken;
En 'k zagh de vyanden hoogh in twee lienies trekken,
De hoogte dekten haar: ik anders niet en zagh,
Als dat zy spoeden om te komen tot een Slagh;
Dogh mijne Makker die het Hooft-kwartier bespieden,
Heeft van Jacobus zelfs iets wonders zien geschieden:
Want, hy bevelende aan een getrouwe Vrind
Te zwijgen op den hals, dat zo men niet en wind
D'aanstaande Veltslagh, dat het deerlijk stond beschooren;
Maar winnende, dat dan ook alles was verlooren.
Aldus begeerde hy, van hem, syn vlijt en trouw,
Dat hy op Waterfort terstont zigh wenden zou,
En op het spoedigste hem daar te doen bereyden
Een Schip, om naar de Slagh uyt Yerland ligt te scheyden.

SCHOMBERG.

Uw last hebt gy getrouw volbraght. Ontfanght van my
Dit voor belooningh slegts, maar wagt noch meer daar by.

SPION.

Den Hertogh die vaar wel, 'k hoop dat het lot zal geven,
Dat door u Wapenen den Vyand wert verdreven.

TWEEDE TONEEL.

SCHOMBERG *alleen.*

UYt Yerland scheyden naar het eynde van den Slagh!
VVie of ter wereld ooit zo grooten zegen zagh?
Hy geeft voorzekerlijk de moet alrêe verloren.
O Eng'lands Majesteyt, wat wert u vreught beschoren!
Den Vyant zelver vleght voor uw een Lauwerkroon,
Om s'U te schenken, voor uw Helden-deugt, tot loon.
O schuim en laffen hoop! schoon gy u reets maekt vaardig,
Gy zijt de strijd, met zo een dapp'ren Vorst, niet waardig;
Dogh ik verheugh my zo gy stand houd, en ik zweer
Uw te bespringen met dit Ridderlijk Geweer,
Eer dat de Goude Zon bekwaam is doorgebrooken.
'K zal dien vermengden hoop zo vyandlijk bestooken;

Mijn wraake nemen voor zo veel onnozel Volk,
Die als door Beulen zijn vernield; geen zwaard nogh dolk
Daar aan gebruikt, ô neen, maar door haar vier en branden,
Zo hebben zy het bloed tot in den Rijn doen ſtranden;
Dogh, met meer Oorlogs-glans ſtaan ik na mijne wraak,
En hoop den Hemel zal zijn gonſt my in dees zaak
Betonen. Geef haar dogh geen minder hart als 't mijne:
Op dat in deze Slagh voor yder een magh ſchijne,
(Ja zelver voor Louis) dat het die gene wind,
Die zigh aan uw Geloof en ware Kerk verbind.

DERDE TONEEL.

CAPITEYN, SCHOMBERGH.

CAPITEYN.

ZO ik uw ſtoor, mijn Heer, ik bid wild my verſchoonen,
Wijl ik den Hartogh kom mijn vreught en yver too-
nen.
'K ben ongewend, zo vroegh, dat ons de Vorſt genaakt.
Op 't glinſt'ren van zijn oogh, met hart en ziele haakt
Een yder na de Slagh; men kan het ook wel ſpellen;
D'Hertogh van Ormond ziet men den Vorſt verzellen,
En VVirtenbergh, en Zolms, wie'er deugt verdient een
Kroon.
De Heer van Ouderkerk, en Graaf Menard, uw Zoon;
Meer and're Eed'len en brave Oorloghs-Helden.

SCHOMBERGH.

Dit zal de dagh zijn, die mijn Droom my lang voorſpelden,
VVaar in ik Vrankrijk zal doen beven voor mijn Zwaard,
Of ik zal met myn Bloed bepurpr'en Yerlands Aerd.

VIER-

VIERDE TONEEL.

Hier werden de Trompetten gestooken, en de Ketel-Trom geslagen.

KONINGH WILLIAM, HARTOGH van SCHOMBERG, HARTOG van ORMOND, HARTOG van WIRTENBERG, GRAAF van ZOLMS, GRAAF MENARD, *en gevolgh van Hooft-Officieren.*

KONING WILLIAM.

DOorlughte Schombergh, en gy Helden, die uw leven
Beneven my zo vaak hebt in gevaar gegeven;
Hier is de tijd nu dat men overwinnen moet,
Of eerlijk sterven. Ja, 'k zal mijn loflijk bloed
Niet minder sparen als mijn minste Oorlogsknegten;
Gestadigh moet men zo zijn vyanden bevegten;
VVie kan ook anders doen? want voor het Rijk en Kerk,
Die een Soldaat wil zijn, is deze kragt te sterk.
Dit voorstel is voor ons; maar wilt uw zelve wenden
Tot het versterken van u moedige Oorlogsbenden.
De zegen is aen ons, zo g'op zijn naam en woord
U maar vertroud; u draagt als Helden toebehoord.

SCHOMBERGH.

Gy, die het Pronkbeelt ons der Helden komt vertonen,
En hoe de deught moet in een dapper Krijgs-Held wonen,
Ja, die ons voortreed, in het felst der Oorlogs-noot,
VVie zou'er vrezen? wijl gy zelfs niet voor de dood
En vreest? op zulk een spoor hoop ik met u te treden,
Te zijn een schaduw van u moed'ge Dapperheden.
O Groote Vorst! wie zou niet willigh van u schijn,
Met groote vreugde, maar een schaduw willen zijn?

OR-

ORMOND.

Ja, Groote Konink, ik zal in dit dapper ſtrijden
Betonen, dat ik geen als u ten Troon zal lijden.
Gy hebt het Rijk verloſt van wreede Tiranny,
Die ons geſmeed was door vervloekte ſchelmery:
Dies zal ik, tot mijn wraak, ô Vorſt, zo moedigh ſtrijden,
Dat ik zal ſneuvelen, of my geheel bevryden.

WIRTENBERG.

VVie zou voor zo een Held niet wagen goed en bloed?
Die gants Europa heeft voor Tiranny behoed.

MENARD.

'T ontzagh des Koninghs doet mijn hevigheid weerhouwen;
Maar moght ik op dees ſtond mijn haat en wraakluſt ſpouwen,
Op dat On-Adelijk en magteloos gebroet,
Dat dapp're Helden zijn, om 's menſchen goed en bloed
In ſchijn van Godsdienſt in te zwelgen, of te branden;
VVat zou ik met haar bloed doen groote offerhanden!
Ja zelver wild ik, naar zo heerelijken daat
VVel ſterven.

ZOLMS.

Dit is 't, daar mijn dapperheid na ſtaat,
Om door mijn VVapenen en moedige Oorlogs-kneghten,
Te tonen, dat men kan om d'overwinningh vegten,
Daar geen Verraders zijn, door Goud-zught omgekoght.

SCHOMBERGH.

Mijn Spie, die heeft, ô Vorſt, den Vyand onderzoght,
Die zigh gereet maakt om een Veld-ſlagh af te wagten;
Maar na ik overweegh, in 't diepſt' van mijn gedagten,
Zo is den Vyand gants bevreeſt zijn moed geveld,
Zend zijn Bagazy wegh, en heeft zijn Volk geſteld
Tegen een Hoogte, om het Leger zoo te dekken.

K. WILLIAM.

VVy zullen, vol van moet, den Vyant tegen trekken,
Ik heb alrede van de Regter Vleugel doen

Al 't Paarde-Volk afgaan, om zigh drie mijl te ſpoen;
Met eenigh Voet-Volk van dees plaats; zy zijn aan 't trek-
ken,
Paſſeren de Rivier by ſchijn. Op dit ontdekken
Gink van de linker ook terſtont veel Ruitery
Omtrent Drogeda; wy zijn aan de zijde vry.
Als die het water over zijn, zal ik mijn Benden,
En 't gros van 't Leger voort gaan op den vyand wenden;
Terwijl ons Paarde-Volk, aan bey de zijden, zal
Den vyand naderen, en bezetten, als een wal;
En of de Krijgſmagt uyt Drogeda was te ſchromen,
Terwijl wy ſtrijden, is de Pas hen afgenomen
Door eenigh Voet-Volk, die ik daar toe heb geſtelt.

WIRTENBERGH.

Uw zorgh die wint den ſtrijd, ô moedigh Oorlogs-Held!
Maer wat wil deze, die van vreught ſchijnd ingenomen?

VYFDE TONEEL.

KAPITEYN, *en alle de voorgaende.*

DOorlugte Majeſteyt, de tijdingh is gekomen,
Als dat het Paarde-Volk, ter regter Vleugel is
Door de Rivier gegaan; 't is zeker en gewis,
Dat ook het Voetvolk zonder ſchaden doorgeraakten.
Men zegt, dat yders moet, vol vier en yver blaakten,
Te meer, terwijl'er kwam van onze Vyands zy
Twee duyzent Paarden; maar ons Volk, net op haar Ry
In ordre ſtaande, koſt den Vyant die niet dwingen,
Die nogh in 't VVater zijn om op het Landt te ſpringen.
Des Vyands Troep zagh haaſt, dat de ontſteken moed,
Haar in een korten tijd, doen zwemmen zoude in bloed.
Op deze mâấr, moſt ik mijn blijdſchap aan uw tonen;
Dogh zo ik ben te vry geweeſt, wilt my verſchoonen.

K. WILLIAM.

VVel aan, nu is het uur gekomen, en de tijd:

Het

Het gants Europa hanght aan deze dapp're ſtrijd.
Men roert de Trommelen, men ſteekt voort de Trompetten,
'K zal met des Hemels hulp, de Tiranny verzetten,
En voeren zo de Deught verheven op de Troon.
VVel aan, dat yeder een verdien een Laure-Kroon.

SCHOMBERGH.

Vaar wel, mijn Zoon, dogh toond uyt wiên gy zijt gerezen.

MENARD.

Dat zal van dezen dagh den Vyand kenbaar wezen.

K. WILLIAM.

Komt, brave Helden, komt; een yeder doet zijn beſt,
Elk ſteld zigh voor zijn Troep, beveel aen 't Lot de reſt;
Maak dat m'uw Glory-naam hoor door de wereld brallen.
Die d'hoogſte eer behaald, verwint het meeſt van allen.

Eynde van 't Eerſte Bedrijf.

EERSTE VERTONINGH.

ZIet yders oogen hier eens ſchitt'ren, trots de Zon.
Den Koningh VVillem vreeſt geen Spietzen nogh Kanon.
Hier ziet men Ormond, en daar VVirtenberg hun Benden,
Op die van Hamelton, met groten yver wenden.
De Graaf van Zollems, met Schombergh gants onverzaagt,
Ziet gy, met welk een moet op Tirconel injaaght.
Door zulk een aankomſt ſchijnd Jacobus te verflauwen.
VVie werd'er niet bevreeſt, als hy zigh ziet benauwen.

TWEEDE VERTONING.

WAt menſch op aard heeft ooit zo dapp'ren moed gezien?
Door Water, en door Vier, zijn Vyand tegen vliên?
Jacobus vaſt geplaatſt, wort egter nogh verdreven,
Dat menigh braaf Soldaat ellendigh brenght om 't leven.
Nooit Gauler, nogh Romein, was in zo ſtrijdb'ren nood.
Den Hertogh Schombergh blijft aan Zollems zijde dood;
Men yverd, om zijn bloed op 's Vyants kop te wreken.
Die voor de Vryheid ſtrijd, en zal nooit moet ontbreken.

DERDE VERTONINGH.

DEn Koningh Willem, die zigh wat gewond bevind,
Ontziet zigh niet, tot hy zijn Vyand heel verſlind;
Maar veel der Vyanden voor erger onheil dughten,
Begeven met haar Vorſt haar al te zaam op 't vlughten.
Jacobus, vlught voor uit, al bloedend', en beſchreid,
Beveelt: dat yeder een des Konings gonſt verbeid.
Daar ziet men droefheid, daar de vreugde, hier het plond'ren.
Hoe zal den Lely-Vorſt dit in zijn ooren dond'ren.

TWEE-

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

REY *van Dublinſche Maagden.*

Eerſte REY.

O aangename ugtend ſtonden,
Waar in de Vryheid wert ontbonden,
Van Yerland, Kerk en Heerſchappy.
Men ziet de wreede ſlaverny,
O mijn Vriendinnen! neergeſlagen,
Die men met pijn en ſmart moſt dragen,
In weerwil van zijn Kerkedienſt.
Maar nu komt op het onverzienſt
Oranjens Spruit en Stam, verloſſen,
Die door de kragt van Leeu en Voſſen,
Met zijn doorlugte Oorlogs-moed,
Doorbreken komt, en waagt zijn bloed
Om ons in Vryheid weer te zetten,
En zwayen doen d'aloude VVetten,
Gelijk in Eng'land is geſchiet,
VVaar door men hem verheven ziet,
Met zijn MARIA, 't pronk der Vrouwen:
VVant yder die haar komt t'aanſchouwen,
De Deugt erinnert in zijn hert,
Dat hy tot haar gedreeven werd.
VVie zou meer zeegen kunnen wenſchen,
Als het behout van Kerk en menſchen.

Tweede REY.

'T is waar, dat men nooit blijder dagh,
Nogh grooter vreugt in Dublin zagh
Als deze, waar in men zal aanſchouwen,
Die ons al t'zamen heeft behouwen:

Die

Die wederom de Kerk opsteld,
En wegh doet bannen, het Geweld
Dat ons, gelijk als wreede honden,
Had fel gemuilband en gebonden.
Maar nu, wat zegen voor dit Rijk,
Als wy al t'zamen te gelijk,
Hem danken voor die Zegen-wenschen,
Van het behoud van Kerk en menschen.

Derde REY.

Ja, gants Europa is verplight,
Dat het hem Vreugde-vieren stight:
Hy is het VVapenschild der Vromen,
Die door zijn moet is voorgekomen
Het moorden van zo menigh mensch.
Zou elk dan met geen blijde wensch
Den Hemel danken; zo belonen
De gonst die hy ons komt te tonen?
En wie weet of wy nu nogh niet
Ellendigh leefden in verdriet,
Indien Graaf Menard, 't pronk der Helden,
Zigh met zijn Volk niet vast en stelden,
Om te beletten, dat de Vorst,
Die eertijts Eng'lands Scepter torst,
Hier in kwam wijken met zijn Benden;
Dogh hy most zigh te rugge wenden,
En schand'lijk vlughten uit het Veld,
Voor dezen jongen Oorlogs-Held.
VVat zou de Frank zigh niet verblijden,
VVanneer hy door zulk moedigh strijden,
De zegen op den Vyand won;
Maar door geen daverend Kanon,
Nogh Zwaard, of felle Oorlogs-schigten,
Doet deze Vorst zijn vyand zwigten;
Maar, door de aantreklijkheid van 't Goud,
Daar hy zijn kragten op vertroud,

En

En dringt zo zijn Louizen binnen,
En nogh kan hy de ſtrijd niet winnen:
Schoon dat zijn Opperhoofden gaan,
Geloof aan Helſe Geeſten ſlaan,
En Luxemburg gaat vol afgrijzen,
De naare Spoken eer bewijzen;
En bidden, dat men hem dogh zal,
Alleen zijn Koningh te geval,
De overwinningh doen bekomen:
Dan zal zijn glory afgenomen,
Voor Bergen, wederom op ſtaan;
En zo de Geeſten toegedaan
Tot menſchen zijn, hem dogh te hooren,
Van niet te laten gaan verlooren;
En zo hy d'overwinningh houd,
Dan zal geen Kind'ren Bloed, nogh Goud,
Te koſtlijk zijn, om te verplengen,
En haar ten offer toe te brengen.
Nogh kan men door die gruwelhêen,
Niet tot de overwinningh trêen,
Zo wel te water als te Lande,
Schoon dat zy Vreugde-vieren branden;
Ja, overgout in Aſch gezogt:
Het bloed is hun al dier verkogt,
En kunnen egter niet beletten,
De Deught gekroond ten toon te zetten:
VVaar over men wel groote vreugt
Bewijzen magh aan zulk een Deught,
VVant, wie kan meer op Aarden wenſchen,
Als Vrydom vande Kerk, en Menſchen.

Eerſte REY.

Komt dan, ô Rey, uw vreugde toont,
Hoe men de Deugt op Aarden kroont,
En doet een yders hart verlangen,
Hoe men dien Konink zal ontfangen,

Die Land en Kerke van 't geweld
Verloste, en in Vryheid ſteld.

TWEEDE TONEEL.

REY *van Dublinſe Maagden, en de gemeene Rey, die met Bloemen en Lauren opgeçiert, dansende de vreughde uitbeelden, over de overwinningh van* Koningh William.

Naar deze vreugt ſpreekt de Tweede REY.

NOg zou dees vreugt meer vreugt mêe ſleepen,
Indien mijn hart niet wierd beneepen,
Om het afvallen van dien Held;
Dien Schombergh, die hier was geſtelt;
Die yder Vyand kon vertzagen,
Ja hun, al dodend, vrees aan jagen.
Ag! moſt het wreede Krijgs-geval,
Hem ſneuvelen doen, ſchier 't eerſt' van all!
VVat Tombe, zal men voor hem regten,
Die Kerk dorſt tegen bloed bevegten?

Eerſte REY.

Onſterffelijk, zal zijn, zijn Naam.

Derde REY.

Zijn Glory, die vermeld de Faam.

Tweede REY.

In zijnen Zoon zal hy herleven,
Die ons zijn Vader wêer zal geven.

Alle de Reyen te gelijk.

Onſterffelijk leeft dan dien Helt,
Die om de Vryheid leid gevelt.

Eerſte REY.

Maar wie had immer die gedagten,
Dat Koningh VVillem, met zijn magten,

Zigh

Zigh ſtellen zou in 't Krijgs gewelt,
Dat menigh ſchielijk nedervelt?
Mogt deze Vorſt dit mêe verwerven,
Dat hy als Needes, voor zijn ſterven,
Vier Telgen, uit zijn Stam-boom, zagh:
Die yeder tot het Hoogh Geſagh
Op Eng'lands Rijks-Troon zijn verheven;
Dogh Alfred, wel het meeſt bedreven,
Die, na dat hy de Deenſe magt
Geheel ten ond're had gebragt,
Haar Koningh nogh heeft doen ontfangen
Het Doopzel, met een bly verlangen.
Door zulk een Spruit zagh ik te moet,
(Gedaalt uit Vorſt Orangies Bloet)
Dat Vrankrijks trotſe Lely-Vaanen,
'T ſpoor zouden tot meer Troonen baanen.
Maar wijl dien Koningh onbevreeſt,
Is in het felſt der ſtrijd geweeſt,
En toonde, door zijn kloek beſtieren,
De dapp're moet der Batavieren:
Verwagt ik, dat zijn eigen hand,
Zelfs in Parijs, den Standaart plant:
Zoo zal zijn glory hooger ſtreven,
Ja, in nogh later Eeuwen leven
Als d'Eerſte VVillem, die men zegt,
Drie Kroonen aan malkand're hegt.

Tweede REY.

Laat, laat hem onvermoeyt regeren,
En ſteets met vreugde triomfeeren.

Derde REY.

Dat geef den Hemel, die 't Al ziet,
En ſtaagh het Rijk der Deugt gebiet.

Hier wert getrommelt en getrompet.

Eerste REY.

Ey hoor dat Krijgs-gerugt, van vreugt, na mijn vermoeden,
'T zal tijd zijn dat wy ons mêe derwaarts heenen spoeden.

Derde REY.

Komt dan, ô Onderdaans! aanschout dien Grooten Helt,
Die door zijn dapp're moet gants Dublin weer herstelt.

Hier wert door de Gemeene Rey gesongen.

KOmt dan aan met lof, ô Reyen,
Nu gy Dublin ziet bevrijt,
En wilt u al t'zaam verblijen
Over die Manhafte strijt,
Daar Europ scheen aan te hangen,
Boet nu t'zamen u verlangen
In 't aanschouwen van dien Helt,
Die de Vrydom weer herstelt,
En verjaagt des Vyants magten,
Door zijn sterckte, door zijn kragten.

Het selfde wert weder gesproken door de *Derde* REY.

Komt dan aan met lof, ô Reyen! enz.

En na dat het spreecken geeindigt is, wert door de gemeene REY Gedanst.

Eynde van het Tweede Bedrijf.

VIER

VIERDE VERTONINGH.

MEt groote vreugt ontfangt men Eng'lands Majesteyt.
Elk een schijnt uit Dublin van blijdschap ingenomen,
En tragten yeder om het eerst', in dese tijd,
Dien dapperen Monarg, hier te verwellekomen.

VYFDE VERTONINGH.

ZIet hier de Hoofden der Gemeente eens verheugt,
VVie zal niet, als hy ziet herstelt de Kerk en VVetten,
Uitschateren, Koningh leef, leef lossfelijk in Deugt:
Door zijn bevel zal men Regeerders weder zetten,
Die zelfs vergeven aan het Rooms geslagt hun fout,
'T geen zy aan Rijk en Kroon, en Mogentheyt misdreven,
En zo men hem getrou voor wettigh Koningh hout,
Dan zal haar Vryigheid steets met zijn glory leven.

DARDE BEDRYF.

EERSTE TONEEL.

Door eenige Helſche Furien werden eenige moordadige Tyrannyen al Danſſende uitgebeeld, yeder van hun hebbende een Moortpriem in de eene hand, en in de andere een Mes met een bloedigh Hart, dogh werden door een heldere ſtraal in den Afgrond gedreven, waar op zigh voort de Reyen uit de Stroomen laaten zien.

TWEEDE TONEEL.

Den RYN.

AGh! wat vertoont zigh wêer een zwaare tegenſpoed!
VVat felle Raſerny zien ik hier wêer te moet:
Die my dus parſſen in de Stroom, om op te komen!
VVert dan d'ellendigheid my nimmer afgenomen?
Zal ik nooit einde zien aan dees verwoede Strijd?
'T geen langs mijn zuiv're Stroom zo menigh menſch verſlijt?
En zal het Blakeren en Branden, nimmer enden?
'T geen 't al verteeren doet in poelen der ellenden.
Men ziet de Steden heel in 't brandend puin verkeert:
Den armen Onderdaan, door kommer, gants verteert:
De Kind'ren Ouderloos, gaan zwerven langs de weegen,
En menigh een gedood, die 't ligt pas had gekreegen.
Den armen Landman geeft zigh ſnellijk op de vlugt,
Terwijl d'onnoſele Vrou ellendigh zit en zugt,
En meent door haar geſchrey haar wooningh te behouwen;
Maar wat Barbaar kan deze gruwelen aanſchouwen!

Die 't hart niet barsten zou, in deze groote nood?
't Huis wert in brand gezet, en 't Volk wert wreet gedood,
Of in een Slaverny, geketent, wegh gezonden;
Ja minder, vaak geagt, de Menschen als de Honden.
Elk die nogh iverd, en dees gruwelen belet,
VVert door het woedend zwaart des Oorlogs neergeplet.
O ramp! ô droeffenis! ô jammerlijke tijden!
VVaar in ik zelver moet tot in mijn Rynstroom lijden.
Maar, wat voor eene Maagt of zigh alhier vertoont,
Alwaar de zilv're Maas my 't aldernaast bewoont?
Zo mijn haar weesen melt, komt zy op 't Aardrijk daalen
Om mijn te troosten, in mijn droeffenis en kwaalen.
O Hemel, zout gy mijn vethooren, en 't verdriet
Van hier doen wijken, dat aan mijn Revier geschiet?

DARDE TONEEL.

De MAAS, *de* RYN.

De MAAS.

NEen, neen, verheugt u niet, ik kom u niet verblijden,
Nogh u vertroosten, in u droef rampzaligh lijden,
Hoewel ik zulks zou doen, indien 't was in mijn magt.
Ik ben u Buur-Vrindin, afkomstigh van 't Geslagt
Der Oceaan, genaamt de Maas, aan Nêerlants Zoomen,
Die hier het aldernaast aan uwe Rijn kom stroomen.
'K kom met u treuren Vrind, om het onlukkig lot,
Dat zo veel menschen van haar levens-stam afknod;
Zoo veele Helden, als den Oorlogh heeft verslaagen,
Is voor ons beide, laas! niet moog'lijk, te verdraagen:
Hoewel 't den Vyand mêe komt duur genoegh te staan,
Nogh vlegt geen Zegen-kroon van groene Laure blâân.
O neen! Vorst Casimyr van Nassou heeft 't benomen,
Met and're Helden, dat de naam hen toe zou komen

Van overwinnaars, ſchoon dat haar gruw'len en verraat,
En liſtigh Voſſevel haar dapper kwam te baat.
Den Vrieſſen Ajax heeft zigh eghter zo gedragen,
Dat haar vermomd gelaat haar niet veel kwam te ſlaagen;
De Krijg-Standaarden, ſelfs gewonnen met zijn hand,
Zijn tot getuygen in zijn loffelijk Hof geplant.
Maar egter, ſchoon men heeft zoo dapper nogh geſtreden,
Wy hebben niet te min tot droefheid dubb'le reeden:
Het Franſe Vuur dat is Europa door verſpreid;
Maar wel aan uwe kant 't meeſt in de Aſch geleid.
Laat ons dan treuren, en verſellen wy elkanderen,
Terwijl de druk niet ligt in vreugde zal veranderen.

De RYN.

O held're Maas! helaas! u rou verzwaart mijn pijn;
Maar welk een ſchoone ſtraal, Vrindin, wat zal dit zijn?
Het ſchijnt de ſnelle Faam die tot ons nêer komt daalen,
Om aan u Oever en de mijn yets te verhaalen.

VIERDE TONEEL.

De FAAM, *de* MAAS, *de* RYN.

De FAAM.

O Segenrijke Maas! de roem van Nederland,
En daar de Vryheid wert geveſt van hand tot hand!
Die liefde, heeft my tot u beide neergezonden,
Om met een groote vreugt de zegen te verkonden:
Dat het Orangiens bloed de winningh heeft behaalt.
Dien Grooten Koningh die in Yerland zegenpraalt,
Zal uwe droefheid voor de vreugt haaſt doen verdwijnen.
De Zon der trotſe, die van glory ſcheen te ſchijnen,
Staat reets met wolke, en met nevel zwaar bezet.
Den Francen Koningh, die nooit tredend uit zijn tret,

Van

Van groote blijdſchap, ſchijnt het Hooft al zwaar te hangen,
Houd in zijn eigen Hof zijn vreugden zelfs gevangen:
Die hy betoonde, wis, op Koningh VVilliams dood,
En veel, in weerwil, had op dat Banket genood.
Maar nu, ô groote lof, nu ziet hy klaar voor d'oogen,
Dat hy veel Menſchen met zigh zelven heeft bedrogen:
De daden komen van Vorſt VVilliam aan den dagh,
Jacobus nederlaagh, in deze groote Slagh,
VVaar in Europa in een waagh-ſchaal ſcheen te hellen,
Zo veele Helden om 't behout ter nêêr zien vellen.
Het blijkelijk vlugten van de France, t'zaam gerot
Met 't ſchuim van Yeren, ſtaan nu yeder een ten ſpot.
Den dapp'ren VVillem heeft door ſtroom en vier geſlagen,
Regt als een Batavier, de Lauren wegh gedragen,
Van overwinningh; het buigt alles voor dien Helt,
En Yerland is by na in zijne hand geſtelt:
Dies juigt van vreugden, want het uur begint te naaken
Dat hy in Nederland zijn komſt haaſt waar zal maaken,
En als een Scipio, het Frans Gewelt verjaagt,
Zo dat men zijne naam, vol roem, ten Hemel draagt.

De MAAS.

O overblijde vreugt! ô overgrooten zegen!
Heeft VVillem d'overhand in 't Yerſe Rijk gekreegen?
Beeft dan, Geweldenaars, u magt die wert geſnuykt,
De ſchitterende Zon der Francen, nederduikt,
Zoo haaſt dien Grooten Vorſt op Nêêrland ſet zijn Voeten.
Met wat een welkom zal ik dien Helt begroeten!
VViens Haren zijn verçiert met een drie dubble Kroon,
Zoo overgrooten eer valt my ligt ongewoon.
'K heb Nêêrlants Vlooten, onder Zijn beleid, zien vaaren
Na 't magtigh Britſe Rijk, door 't barrene van de baaren:

VVert overwinnaar, en herſtelt de Kerk en VVet,
VVaar voor men Hem ten Trôôn met zijn Maria zet.
Nu hoor ik, door de Faam zijn Oorlogs-daaden waagen,
En tot herſtellingh van de werelt; wegh gedragen
De Laure-kranſſe, voor dien Overwinnaar toebereid.
De Batavierſe moet, heeft in dees dappere Strijd,
Met Brit en Deen geſterkt, de Zeegen-kroon verkreegen;
Maar 'k zie van menſchen reets grimmelen al de weegen;
VVanneer dien Grooten Vorſt zal komen op mijn Rêe:
Zoo zien ik, na den Strijd, eens een gewenſte Vrêe.
O ſnelle Faam! wat zal ik tot belooningh geven?
Terwijl u bootſchap my in vreugden doet herleven?
Op Onderdane, en Stroom-Nimphen, juigt van vreugt,
Betoont een dankbaarheid door u befaamde Deugt:
Hoe dat ik ben verblijd om VVilliams overwinnen.

De RYN.

VVilt om die ſelfde rêên, mijn Onderdaans, beginnen,
En mengt u t'zamen, met een blijdelijk gemoet:
VVant overgroote vreugt volgt wel na tegenſpoet.

VYF-

VYFDE TONEEL.

De MAAS, *de* FAAM, *de* RYN, *met de Stroom-Nimphen en Onderdaanen van beide de Revieren, en na dat de Nimphen groote blijdſchap hebben getoont, ſpreeckt*

De FAAM.

IK zal op mijn Bazuin de VVeerelt door Trompetten,
Hoe Vryheids Onderdaans de winningh hooger zetten
Van Koningh VVillem, en zijn groote Zeegenpraal;
Als Tyranny, geſtelt door kragten van 't Metaal.
Vaar wel dan, waarde Maas, leeft zeegenrijk in vreugden,
En voet u Onderdaans haar herte ſteets door deugden.
En gy, ô Ryn, vaar wel, terwijl Orangiens Naam,
De gantſche weerelt door, moet ſchateren van de Faam.

LAATSTE TONEEL.

De MAAS, *de* RYN, *de Stroom-Nimphen en Onderdanen.*

De MAAS.

WIe had gedagt dat zoo een blijdſchap zou verſchijnen.

De RYN.

VVie had gedagt dat zoo de droefheid zou verdwijnen.

De MAAS.

Mijn herte dobbert op een zee van weeld' en vreugt.

De RYN.

Ik ſchep behaagen in dien ſtrijdb'ren Helt zijn Deugt.

De

De M A A S.

Die door zijn daaden zal de tyranny verjagen.

De R Y N.

En die ons blijtſchap brengt in ſtêe van droevig klagen.
Maar, mijn Vrindin, ik bid, dat gy 't niet kwalijk duid,
Dat ik mijn afſcheid neem, voor dees tijd, en beſluit
Hier dogh geen argwaan uit, 't is om mijn vreugt te toonen
Aen veel menſchen, die noch in naare droefheid woonen.

De M A A S.

Ik moet het zelfde doen; en hoop den Hemel zal
Ons vorder hoeden, voor meer ramp en ongeval.
En gy, ô Onderdaans! wilt u geſtaag verblijden,
Terwijl gy nu, by na, het eind ziet van u lijden.

Hier wort door de Onderdaans van de Rijn en Maas Gedanſt.

Eynde van het darde en laatſte Bedrijf.

